

проти Спартака і 300,000 його приклонників. Історія не пише про кровавішу боротьбу від тої, в котрій упало 260,000 революціонерів а про ті були зловлені або убиті в погоні. Їхньої героїської відваги ніхто еще не перевищив ані рекордом ані навіть в казках. Відтак для перестороги робітникам, щоби они на будуче терпеливо все зносили, побідивші вожди розп'яли на хрестах 6,000 зловлених повстанців і поставили їх при найкрасшій і найлюднійшій дорозі в Римі, званій Апіянською дорогою (дорога з Риму до Капуї а відтак до Брундузії. — М. П.) Там патриції приглядали ся їхній смертельній агонії і зневажали їх, тих ненависних їм революціонерів, що так небезпечно загрозили їхнім правам власности на людські сотворіння, на невольників. *) Спартак, як вожд, що міг успішно з'організувати армію соток тисяч з бідних, темних, покірних невольників, умів завести дисципліну в тій армії і так знаменито проводити нью, він своїм мілітарним генієм дорівнює Цезарови і Наполеонові, хоч він не послугував ся такими інтригами і не руководив ся таким шалом ні жадобою золота і пановання, як они. То було найбільше індустріяльне повстанє знане в історії. Не було тоді одного дому в цілій імперії, в якому би не оплакувано втрати когось улюбленого. Відважний вожд повставших невольників пробував втічи з країни його брутальних гнобителів, але коли йому се не вдало ся він

*) Історики дуже різнять ся в означуваню величини армій бравших участь в тій війні; подані повисше числа є найвищими подаваними числами. Один автор каже, що 6,000 зловлених повстанців "повішено"; вішанє було властиво розпинаєм на хресті. Христос був повішений на хресті. Гл. Лука 23, 39.